

ROBERT KIMBAR

Analiza polskich uregulowań prawnych dotyczących certyfikacji gospodarki leśnej w świetle systemów PEFC i FSC

Analysis of Polish legal regulations concerning forest certification in the light of the PEFC and FSC systems

ABSTRACT

Kimbar R. 2005. Analiza polskich uregulowań prawnych dotyczących certyfikacji gospodarki leśnej w świetle systemów PEFC i FSC. Sylwan 11: 66-72.

This article provides an analysis of the provisions of Polish legal acts on forest management certification. The analysis is based on the source materials of the organisations dealing with forest certification, as well as selected items of Polish legislation.

KEY WORDS

forest certification, FSC, PEFC, legal act

ADDRESSES

Robert Kimbar – Łaniewo 46; 11-100 Lidzbark Warmiński

Wstęp

Certyfikat jest to zaświadczenie, dowód, dokument będący urzędowym świadectwem stwierdzającym jakiś stan faktyczny [Popularna Encyklopedia Powszechna 2001]. Wśród obecnie wielu występujących na rynku certyfikatów występują takie, które są elementem gry rynkowej, jak i takie, których posiadanie jest obligatoryjne. W Polsce na mocy ustawy z dnia 3 kwietnia 1993 roku o badaniach i certyfikacji (Dz. U. Nr 55, 1993) obowiązkiem jest posiadanie certyfikatu zatrzeżonego przez Centrum Badań i Certyfikacji znaku bezpieczeństwa B, którym powinny być oznaczone wyroby mogące powodować zagrożenie dla życia, zdrowia oraz środowiska.

W odniesieniu do surowca drzewnego certyfikacja może być definiowana jako proces, w wyniku którego otrzymuje się pisemne zaświadczenie od niezależnego ciała opiniującego zasady gospodarki leśnej prowadzonej na terenie państwa lub tego obszaru, z którego pochodzi drewno [Paschalis 1996]. Celem certyfikacji jest również zmiana gospodarki leśnej przez mechanizmy rynkowe istotne do: promocji trwałego zagospodarowania, spełnienia potrzeb konsumentów, zapewnienia właściwego marketingu [Dzbeński 2000], a także udowodnienie kupującym produkty drzewne, że drewno, z którego zostały wykonane pochodzi z dobrze zarządzanych lasów [Mäntyranta 2002]. Metodą oznajmienia kupującym, że drewno pochodzi z lasów dobrze zarządzanych jest prawo do używania potwierdzającej to etykiety na produkcie bądź jego opakowaniu.

Intensywny rozwój idei certyfikacji gospodarki leśnej miał miejsce w latach dziewięćdziesiątych XX wieku. Obecnie na świecie występuje szereg systemów certyfikacji gospodarki leśnej o zasięgu globalnym (FSC, PEFC) bądź regionalnym: Canadian Standards Association, American Tree Farm System i Sustainable Forestry Initiative w Ameryce Północnej. Istnieją

także powierzchownie leśne posiadające certyfikat ISO na podstawie norm serii 14001, jednak nie jest to system certyfikacji gospodarki leśnej sensu stricto [Raunetsalo, Juslin, Hansen, Forsyth 2002].

W niniejszej pracy scharakteryzowane zostały systemy FSC (Forest Stewardship Council) oraz PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes).

Cel i zakres pracy

Celem pracy jest analiza zapisów w polskich aktach prawnych, ze szczególnym uwzględnieniem leśnictwa, wyboru tych, w których istnieją odniesienia do zagadnienia certyfikacji gospodarki leśnej oraz dokonania odpowiednich porównań ze standardami FSC i PEFC, określenie skali rozbieżności pomiędzy standardami certyfikacyjnymi a prawodawstwem polskim oraz omówienie różnic. Część pracy stanowi także porównanie modelu standardów certyfikacyjnych FSC i PEFC.

Materiał i metody

Praca opiera się na materiałach źródłowych przedstawiających strukturę organizacyjną i charakterystykę standardów PEFC i FSC oraz wyselekcjonowanych polskich aktach prawnych.

Realizacja postawionego celu pracy wymagała przeprowadzenia następujących badań:

- zbioru aktów prawnych obejmujących zakresem swego oddziaływania prowadzenie gospodarki leśnej w Polsce,
- wyboru oraz analizy zapisów dotyczących bezpośrednio lub pośrednio certyfikacji gospodarki leśnej
- analizy porównawczej polskiego prawa leśnego ze standardami FSC i PEFC.

Badaniom podlegały tylko obowiązujące obecnie akty prawne (na 10 listopada 2004). Sposób analizy polegał na podaniu nazwy i rangi aktu prawnego oraz opisie paragrafów bądź artykułów dotyczących zagadnień certyfikacji gospodarki leśnej.

Charakterystyka systemów certyfikacji gospodarki leśnej

PROGRAMME FOR THE ENDORSEMENT OF FOREST CERTIFICATION SCHEMES. PEFC jest dobrowolną inicjatywą europejskiego prywatnego sektora leśnego. Oparty jest na zestawie 6 paneuropejskich kryteriów, 104 ilościowych i jakościowych wskaźników oraz zestawie wytycznych trwałego zagospodarowania lasów [Polskie kryteria i wskaźniki... 2004] opracowanych w trakcie tzw. procesu paneuropejskiego, tj. konferencjach i towarzyszących im spotkaniach przygotowawczych w sprawie ochrony lasów w Strasburgu – 1990, Helsinkach – 1993, Genewie – 1994, Antalyi – 1995 i Lizbonie – 1998 [Rykowski 1995].

Rada PEFC (PEFC Council – PEFCC) została powołana do życia w Paryżu 30 czerwca 1999 roku. Pod względem organizacyjnym członkami PEFCC są krajowe struktury PEFC [Mäntyranta 2002]. PEFC jest członkiem IAF (International Accreditation Forum) i obecnie trwają prace nad tym, aby wprowadzony przez PEFC jednakowy na całym świecie sposób przyznawania certyfikatu kontroli pochodzenia produktu przybrał rangę międzynarodowej normy.

Krajowe struktury PEFC zajmują się tworzeniem krajowych schematów certyfikacji i zarządzaniem nimi. Organizacje certyfikujące (dokonujące procesu audytu) są akredytowane przez krajowe jednostki akredytujące. Dla Polski taką jednostką jest Polskie Centrum Akredytacji.

Obecnie w skład PEFCC wchodzi przedstawiciele 27 krajów Europy, Azji i obu Ameryk, a także tzw. członkowie nadzwyczajni, którymi są organizacje reprezentujące przedstawicieli przemysłu, leśników i właścicieli lasów.

W Polsce tworzeniem krajowego schematu certyfikacji PEFC zajmuje się SITLiD. W styczniu 2003 roku powołano pełnomocnika Zarządu Głównego SITLiD do spraw certyfikacji PEFC. W marcu 2003 roku zatwierdzono Regulamin Rady PEFC Polska, podjęto uchwałę o utworzeniu Rady PEFC Polska i o budowie w ramach Polskiego Systemu Certyfikacji Leśnictwa projektu dla programu pilotażowego certyfikacji. Jeżeli przejdzie on pozytywnie weryfikację i zostanie zaakceptowany przez Radę Dyrektorów i Zgromadzenie Generalne PEFC stanie się częścią schematu certyfikacji PEFC [Polskie kryteria i wskaźniki... 2004].

FOREST STEWARDSHIP COUNCIL. FSC jest międzynarodową organizacją pozarządową o statusie stowarzyszenia założonym w Toronto w Kanadzie w dniach 1-4 października 1993 [Mäntyranta 2002]. Początkowo siedzibą Sekretariatu FSC była Oaxaca, od stycznia 2003 jest nią Bonn.

Poszczególne członkowie FSC, którymi mogą być organizacje jak i osoby prywatne zrzeszeni są w trzech izbach: środowiskowej, ekonomicznej i społecznej dzielących się dodatkowo na podgrupy Północ i Południe [Wójcik, 2000].

Najwyższą władzą FSC jest Walne Zebranie Członków. Organem nadzorującym działalność FSC jest dziewięcioosobowy Zarząd. Bieżącą działalnością FSC zajmuje się sekretariat kierowany przez Dyrektora Wykonawczego. Ramowe standardy certyfikacyjnymi FSC stanowią 10 zasad i 56 kryteriów, na podstawie których powstają standardy krajowe czy regionalne albo też standardy tworzone na potrzeby akredytowanych przez FSC jednostek certyfikujących. W skład systemu FSC wchodzi także program akredytacji organizacji certyfikujących, zasady przyznawania certyfikatu kontroli pochodzenia produktu oraz zasady i możliwości używania logo systemu FSC. Organem akredytującym w stosunku do organizacji certyfikujących jest Zarząd FSC.

W Polsce 16 RDLP posiada certyfikat systemu FSC. Efektem prac istniejącej od 1999 roku polskiej krajowej grupy roboczej FSC jest V Projekt Polskich Zasad i Kryteriów FSC [2004]. Zawierają one:

- Zasady i kryteria dobrej gospodarki leśnej, przyjęte dla wszystkich lasów przez FSC,
- Zestaw wskaźników oceniających zgodność gospodarki leśnej z tymi zasadami i kryteriami w warunkach Polski. Dla każdego wskaźnika podano zalecane metody jego weryfikacji.

Charakteryzując standardy PEFC i FSC należy zauważyć, iż na system standardów FSC składają się „zasady i kryteria dobrej gospodarki leśnej”, natomiast system standardów PEFC tworzą kryteria, cele i zasady kierunkowe, wskaźniki ilościowe (wymierne), wskaźniki jakościowe (niewymierne) oraz tzw. wytyczne. Zaznaczyć jednocześnie należy, iż poszczególne określenia nie są sobie równoznaczne, tzn. określenie „kryterium” w systemie standardów FSC ma inne znaczenie niż „kryterium” w systemie standardów PEFC, itd.

Kryteria, cele i zasady kierunkowe oraz wskaźniki opisowe PEFC można uznać za kompatybilne z zasadami i kryteriami FSC, tzn. treści zawarte w kryteriach, celach i zasadach kierunkowych PEFC znajdują odzwierciedlenie w zasadach i kryteriach FSC.

Wskaźniki ilościowe systemu PEFC podobnie jak paneuropejskie wytyczne nie znajdują swoich odpowiedników w systemie FSC. Znaczenie ich jest natomiast następujące: wskaźniki ilościowe zastosowane w praktyce leśnej są odpowiednim narzędziem do śledzenia zmian we wdrażaniu zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, natomiast paneuropejskie wytyczne są wskazówkami na poziomie operacyjnym do prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Tak więc tej sfery certyfikacja wg FSC nie dotyka.

Ponadto należy zaznaczyć, iż system PEFC wymaga opracowania krajowych/regionalnych standardów certyfikacyjnych, bazujących na dorobku leśnictwa danego kraju/regionu. Takie standardy są z pewnością lepiej przystosowane do leśnictwa kraju, w którym mają obowiązywać.

Certyfikacja według systemu FSC może bazować na standardach krajowych lub regionalnych, jednak są one jedynie elementem fakultatywnym, a nie obligatoryjnym, tak jak w przypadku PEFC, tzn. brak standardów lokalnych nie oznacza braku możliwości uzyskania certyfikatu, co też miało miejsce w Lasach Państwowych, gdzie przy certyfikacji kolejnych RDLP nie posługiwano się polskimi standardami krajowymi. Wykorzystywano istniejące obecnie dla rejonu basenu Morza Bałtyckiego opracowane przez SmartWood bałtyckie standardy przejściowe, a także standardy programu Qualifor [Paschalis 1997].

Wyniki

Bezpośrednie lub pośrednie zapisy dotyczące certyfikacji gospodarki leśnej w Polsce są zawarte w podstawowych dokumentach prawnych: w Ustawie o lasach z dnia 28 września 1991 wraz z późniejszymi zmianami, Polityce leśnej państwa przyjętej przez Radę Ministrów RP 22 kwietnia 1997 roku. Odniesienia do procesu certyfikacji znajdują się też w Zarządzeniu nr 11a Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 11 maja 1999 r. Zaznaczyć jednak należy, że dokument ten jest obowiązujący tylko w PGL Lasy Państwowe, tzn. nie dotyczy bezpośrednio innych form własności.

Ustawa o lasach obowiązuje do prowadzenia gospodarki leśnej na zasadach wielofunkcyjności, trwałości, powszechnej ochrony i powiększania ilości zasobów leśnych, wprowadzając termin trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Pojęcie to jest nadrzędnym celem wszystkich systemów certyfikacji gospodarki leśnej. W ustawie brak jest bezpośrednich zapisów dotyczących certyfikacji, jednak leśnictwo, prowadzone zgodnie z wytycznymi zawartymi w ustawie, jest w całości zgodne ze standardami tak PEFC jak i FSC.

Polityka leśna państwa z 1997 r. nawiązuje bezpośrednio do dorobku Konferencji Ministerialnych w sprawie ochrony lasów w Europie. Model leśnictwa, jaki proponuje jest w całości zbieżny z postanowieniami Konferencji Ministerialnych [Płotkowski 2003]. Wyraża się on m.in. w definitywnej zmianie gospodarki leśnej z profilu surowcowego na zrównoważony przez zdeterminowanie kryteriów, wskaźników i wytycznych zrównoważonego leśnictwa, będących aktualnie elementem polityki leśnej wielu krajów europejskich.

Polityka leśna państwa jest dokumentem przełomowym nie tylko przez zdefiniowanie roli gospodarki leśnej w gospodarce narodowej, ale i szerzej, tj. jest impulsem do określenia miejsca współczesnego leśnictwa w życiu społeczeństwa. Według niej prowadzenie gospodarki leśnej ma na celu ciągłe jej doskonalenie z jednoczesną konfrontacją z oczekiwaniami społeczeństwa. Dokument ten wyznacza cele (imperatywy) z jednoczesnym zdeterminowaniem instytucji odpowiedzialnych za ich wdrażanie, a także określając precyzyjnie czas, do kiedy proponowane zmiany mają być zrealizowane. Są to elementy nie mające odzwierciedlenia w standardach certyfikacyjnych FSC i PEFC.

Zarządzenie nr 11a Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 11 maja 1999 roku zmieniające Zarządzenie Nr 11 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 lutego 1995 roku w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych zawiera bezpośrednio nawiązanie do kryteriów i wskaźników paneuropejskich. Zasady przedstawione w zarządzeniu są z nimi w pełni zgodne. Lasy Państwowe zobowiązane są do prowadzenia gospodarki leśnej pełniącej zespół wielu odmiennych funkcji w skali przestrzennej i czasowej. Metodami zmierzającymi do pełnienia wymienionych funkcji jest przestrzeganie kryteriów opracowanych w procesie paneuropejskim, a także konieczność spełnienia paneuropejskich wskaźników opisowych, czyli istnienie rozwiązań prawnych, instytucjonalnych i politycznych, które są pomocne przy prowadzeniu trwałej polityki leśnej.

Ustawa o lasach i Polityka leśna państwa są dokumentami ramowymi. Polska legislacja zawiera ponadto cały szereg aktów prawnych regulujących szczegółowo zasady prowadzenia gospodarki leśnej. Są to dokumenty o randze ustaw i rozporządzeń, a także zarządzenia dyrektora generalnego Lasów Państwowych. Porównując je ze standardami certyfikacyjnymi należy stwierdzić, iż wymagania stawiane przez system FSC są zgodne z wymaganiami odnośnie gospodarki leśnej, jakie stawia polska legislacja [Kimbar 2003].

Standardy certyfikacyjne FSC i PEFC są podobnie jak Ustawa o lasach, Polityka leśna państwa i Zarządzenie nr 11a narzędziami zrównoważonego rozwoju przez wprowadzanie zasad zrównoważonej gospodarki leśnej. Istnieje zgodność pomiędzy polskim prawem a standardami certyfikacyjnymi odnośnie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki leśnej tj. użytkowania lasu, ochrony lasu, hodowli lasu, urządzania lasu. W warunkach polskich prowadzenie działań w leśnictwie na zasadach zrównoważonej gospodarki leśnej ma charakter obligatoryjny z uwagi na fakt konieczności działań w leśnictwie zgodnie z obowiązującym prawem. Prowadzenie gospodarki leśnej zgodnej ze standardami certyfikacyjnymi również implikować będzie zrównoważoną gospodarkę leśną, jednak samo poddanie się procesowi certyfikacji z założenia ma charakter fakultatywny, tzn. nie ma obowiązku posiadania certyfikatu. Podkreślić jednak należy, iż w przypadku posiadania certyfikatu, zarówno FSC i PEFC, działanie zgodne z duchem zrównoważonego rozwoju zapisane w standardach certyfikacyjnych, premiowane jest ponadto prawem do używania na wyrobach specjalnej ekoetykiety, będącej elementem gry rynkowej.

W myśl zapisów zawartych w Polityce leśnej państwa osiągnięcie celów, jakie stoją obecnie przed leśnictwem wymaga określenia, a następnie osiągnięcia takich parametrów, które będą kompatybilne z kryteriami i wskaźnikami zrównoważonej gospodarki leśnej, obecnie istniejącymi w europejskiej polityce leśnej, a także ich okresowe ocenianie/pomiar. Dlatego też konieczne jest uczestnictwo Polski w tworzeniu ponadnarodowych kryteriów zrównoważonego leśnictwa. Efektem finalnym współpracy międzynarodowej jest wypracowanie aktów prawnych na poziomie krajowym, precyzującej szczegółowo wszystkie elementy algorytmu działania certyfikacji gospodarki leśnej. Konieczne jest określenie zasad, na podstawie których certyfikacja będzie się odbywać. Mają to być stosowne standardy certyfikacyjne, których przestrzeganie będzie niezbędnym warunkiem do otrzymania certyfikatu, określenie podmiotów i przedmiotów, które podlegać będą certyfikacji, a także zdefiniowanie jednostek, które będą miały uprawnienia do dokonywania certyfikacyjnych audytów.

Powołując się na międzynarodowe uwarunkowania dla polityki leśnej państwa, wymieniając tzw. miękkie prawo, również zostają wspomniane deklaracje wypracowane w trakcie procesu paneuropejskiego. Zostają one określone jako te, które stały się podstawą do stworzenia koncepcji współczesnego leśnictwa bazującego na sześciu paneuropejskich kryteriach zrównoważonej gospodarki leśnej. Do nich bezpośrednio odwołuje się system PEFC, którego celem jest weryfikacja implementacji paneuropejskich kryteriów i wskaźników w gospodarce leśnej danego kraju bądź regionu oferując w zamian korzyści rynkowe.

Wnioski

- ✦ Polska na mocy własnego prawa dotyczącego leśnictwa, a także na podstawie międzynarodowych uzgodnień na szczeblu europejskim zobligowana jest do prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej.
- ✦ W aktach prawnych precyzujących zasady obowiązujące w polskim leśnictwie zawarty jest element zgodności gospodarowania według kryteriów i wskaźników ustalonych w trakcie Ministerialnej Konferencji Ochrony Lasów w Europie. Kryteria paneuropejskie są także jednym z filarów systemu certyfikacji PEFC.

- ✚ Analizowane w niniejszej pracy polskie akty prawne bądź dokumenty, będące ich pierwowzorami, zostały opracowane wcześniej niż standardy organizacji zajmujących się certyfikacją gospodarki leśnej, a ponadto są od nich bardziej szczegółowe i wyczerpujące. Pod tym względem należy więc stwierdzić, iż w warunkach leśnictwa polskiego działania organizacji certyfikujących sprowadzają się do sprawdzenia, czy właściciele lub zarządcy lasów działają zgodnie z obowiązującym polskim prawem.
- ✚ System standardów certyfikacyjnych proponowany przez PEFC zawiera więcej elementów niż system standardów FSC. Wśród nich wymienić należy wskaźniki ilościowe oraz wytyczne do prowadzenia gospodarki leśnej na poziomie operacyjnym.
- ✚ Zarówno polskie akty prawne jak i standardy certyfikacyjne FSC i PEFC są narzędziami do wprowadzania zrównoważonego rozwoju w lasach. Elementem dodatkowym, jaki oferują systemy certyfikacyjne jest system ekolabellingu zarówno surowca drzewnego jak i produktów z niego powstałych.

Literatura

- BC Forest Management Certification Status Report – December 2003. Dostępny na <http://www.for.gov.bc.ca>.
- Dzbeński W. 2000. Zagadnienia certyfikacji polskich lasów i drewna w świetle wymagań Unii Europejskiej. Wydawnictwo Świat. Warszawa. Przemysł Drzewny 51, 11: 15-16.
- Kimbar R. 2003. Porównanie zasad certyfikacji leśnictwa stosowanych przez FSC i PEFC. Praca magisterska wykonana w Katedrze Użytkowania Lasu pod kierunkiem prof. dr. hab. Piotra Paschalisa. Warszawa.
- Mäntyranta H. 2002. Forest Certification – an ideal that became an absolute. Metsälehti Kustannus.
- Paschalis P. 1996. Certyfikacja gospodarki leśnej w świetle wymagań międzynarodowych. Oficyna Wydawnicza SIM-SIMPRESS, Warszawa. Przegląd Techniki Rolniczej i Leśnej 2.
- Paschalis P. 1997. Forest Management Ecocertification – Polish Experience Questions. in Future Forest Policies in Europe – Balancing Economics and Ecological Demands. Lipo Tikkanen and Brita Parari [red.]. Proceedings 22. EFI. Joensuu, Finland. 281-289.
- Płotkowski L. 2003. Socjalne aspekty modelu wielofunkcyjnego gospodarki leśnej. Fundacja „Rozwój SGGW”, Warszawa. Sylwan 4: 10-19.
- Polityka leśna państwa. Ministerstwo Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa przyjęta przez Radę Ministrów RP 22 kwietnia 1997 roku, Warszawa.
- Polskie kryteria i wskaźniki (KiW) certyfikacji trwałego i zrównoważonego zagospodarowania lasów (TZZL) dla potrzeb certyfikacji lasów. Luty 2004. Warszawa. Dostępne na <http://www.ibles.waw.pl>.
- Polskie standardy dobrej gospodarki leśnej. Projekt 05 – kwiecień 2004. Dostępne na <http://www.fsc.pl>.
- Popularna Encyklopedia Powszechna. 2001. Praca zbiorowa pod redakcją Jana Pieszczechowicza. Oficyna Wydawnicza FOGRA. Kraków
- Raunetsalo J., Juslin H., Hansen E., Forsyth K. 2002. Forest certification update for the UNECE region. Sumer 2002.
- Rykowski K. 1995. Trwały rozwój lasów w Polsce – stan i zamierzenia. Agencja Reklamowo-Wydawnicza Arkadiusz Grzegorzczak, Warszawa.
- Ustawa z dnia 3 kwietnia 1993 roku o badaniach i certyfikacji (Dz. U. Nr 55, poz. 251).
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 91.101.444 z dnia 8 listopada 1991 r. ostatnia zmiana 27.10.2002).
- Wójcik T. 2000. Systemy certyfikacji gospodarki leśnej stosowane w leśnictwie polskim i krajach członkowskich Unii Europejskiej. Wydawnictwo Świat, Warszawa. Przemysł Drzewny 51, 11: 9-14.
- Zarządzenie nr 11a Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 11 maja 1999 r. zmieniające Zarządzenie Nr 11 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 lutego 1995 roku w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych ZG-7120-2/99.

SUMMARY

Analysis of Polish legal regulations concerning forest certification in the light of the PEFC and FSC systems

The work provides an analysis of Polish legal regulations pertaining to forest management certification. Legal acts on forestry, and particularly those including references to forest certification issues were selected out of Polish legislation.

Analysed were the provisions included in the source materials of the organisations dealing with forest management certification, as well as the Forest Law 1991, The State Policy on Forests 1997 and Ordinance No.11a of the Director General of State Forests. Moreover, the FSC and PEFC standards were compared, the scale of discrepancies between the certification standards and Polish legislation on forestry were established, and the differences between the FSC and PEFC certification standards were discussed.

The provisions of the Polish legislation system point to the necessity to establish certification rules and carry out balanced forest management in line with the criteria and indicators developed during the so called Pan-European Process.

Analysis of the FSC and PEFC source materials proves that the PEFC forest certification system of standards contains more elements than that proposed by FSC. Moreover, it is in line with the output of the Ministerial Conference for the Protection of Forests in Europe, like the State Policy on Forests 1997 and Ordinance No.11a of the Director General of State Forests.